

Landets kommuner

Deres ref.:
Vår ref.: 14/1092-22
Saksbehandler: Elisabeth Vatten
Dato: 23.11.2016

Ny innsendingsrutine for IPLOS 2016-data i januar 2017

Den nye innsendingsløsningen over helsenettet blir gjeldende for den ordinære innsendingen av IPLOS 2016-data i januar 2017.

Den nye innsendingsløsningen betinger at alle kommuner gjør nødvendige forberedelser og etablerer gode rutiner for intern kommunikasjon.

De 139 kommunene som ikke deltok i testinnsendingen MÅ gjøre følgende:

Aksjonspunkter:

- Bestilling til kommunens IT drift om åpning av brannmur
- IT drift åpner for innsendingsmodul IPIS i helsenettet – ansvarlig IT drift i kommunen
- IPLOS innsendingsansvarlig må være definert og kjent av saksbehandler som mottar post/epost til «postmottak@kommune.kommune.no» / «post@kommune.kommune.no». Epost fra SSB må videresendes til rette ansvarlig person så raskt som mulig.
- Innsending av 2016-data: Innsendingsansvarlig IPLOS krypterer og sender på vanlig måte (ny lenke å klikke på for IPIS - se brukerveiledning)
- Innsendingsansvarlig mottar en epost fra SSB (via Postmottak) for innlogging og nedlasting av IPLOS tilbakemelding
- Logge på SSB og laste ned filer/tabeller – Innsendingsansvarlig IPLOS

Se vedlagt brukerveiledning sendt ut ifm med test i uke 42. En oppdatert veileder på innsendingsrutiner blir sendt ut i begynnelsen av desember.

Ca. 270 kommuner har rapportert i testperioden. Pr. 15.11 var det 288 kommuner som hadde testet ny løsning for innrapportering av IPLOS-data over Helsenettet. Det vil altså si at 139 kommuner ikke har testet ny løsning.

Noen betraktninger oppsummert fra kommune, Helsedirektoratet og SSB basert på erfaringer rundt testen:

- De fleste kommuner hadde få problemer med åpning av brannmur mot test-innsendings webtjeneste (IPIS)

Helsedirektoratet

Avdeling statistikk

Elisabeth Vatten, tlf.: +4748082716

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

- De fleste spørsmål var av praktisk art: «Finner ikke KOSTRA pin kode?», «Fra hvilket tidsrom skal data sendes inn?»
- Når det gjelder tilbakemeldingsløyfen var erfaringene ikke like gode:
Det var varierende hvordan rutinen for postmottak i kommunene fungerte.
I flere kommuner fungerte ikke kommunikasjon via postmottak. Epost fra SSB med melding om rutiner for tilbakemelding ble ikke videresendt til IPLOS innsendingsansvarlig.
- E-post fra SSB ble ikke sendt videre fra postmottak i kommunen til innsendingsansvarlig innen tidsfristen satt av SSB (dette skapte problemer da påloggingsinformasjonen kun er gyldig i en viss periode på grunn av sikkerhet)
- Bakgrunnen for å ta i bruk en postmottakadresse for utsending av påloggingsinfo er todelt:
  - Pilotkommuner / KomUt-nettverket ønsker dette
  - Bruk av kun «personlige» e-postadresser i kommunen er usikkert og sårbart på grunn av eventuell sykdom, vedkommende har sluttet i stillingen etc.

Helsedirektoratet og SSB har mottatt tilbakemeldinger fra enkelte kommuner som ønsker en endring av e-postadresse. Dette gjelder kommuner som har etablert en egen e-postadresse til helse- og omsorg / sosial etc. Dette følges opp med de aktuelle kommunene som har gitt tilbakemelding.

Bakgrunn:

Helsedirektoratet har i samarbeid med Skatteetaten, Norsk Helsenett, SSB og KS jobbet med å få til en omlegging av innsending/tilbakemelding av IPLOS-data. IPLOS-data for 2015 ble sendt kryptert over internett, mens tilbakemelding ble sendt på CD, rekommandert til hver kommune. Dette har både Helsedirektoratet, SSB og kommunene ønsket å avvikle. Den nye innsendingsløsningen legger opp til at IPLOS-data sendes kryptert over Helsenettet. Tilbakemelding vil være nedlastbar fra eget område hos SSB til sikker sone i hver enkelt kommune.

I uke 42 ble det gjennomført testinnsending for alle landets kommuner over Helsenettet. Vi viser her til e-post og brev med varsel om testinnsending og tilbakemelding IPLOS data over Norsk Helsenett sendt 20.10.2016 fra Helsedirektoratet. Dette ble sendt innsendingsansvarlig i kommunen. Se vedlegg.

I overgangen november / desember 2016 vil Helsedirektoratet oversende det ordinære årlige brevet med nærmere informasjon om innsending av 2016-data samt veileder for de nye rutinen.

Dersom dere har noen spørsmål kan disse rettes til:

iplos@ssb.no og iplos@helsedir.no

Kopi: IPLOS kontakt / Innsendingsansvarlig IPLOS-data

Vennlig hilsen

Hanne Narbuvoid e.f.
avdelingsdirektør

Elisabeth Vatten
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

INNSENDING AV IPLOS DATA OVER HELSENETTET OG TILBAKEMELDING VIA NEDLASTING AV FILER FRA SSB

BRUKERVEILEDNING TESTINNSENDING

HØST 2016

1. KORT BAKGRUNN

Helsedirektoratet har i samarbeid med Skatt, Norsk Helsenett, SSB og KS jobbet med å få til en omlegging av innsending/tilbakemelding av IPLOS data. Dagens løsning går over internett, med tilbakemelding på CD sendt rekommandert til hver kommune.

Dagens løsning ønsker vi å avvikle før neste ordinære innsending av IPLOS data i 2017. Løsningen vi legger opp til vil være i bruk frem til en ny KPR løsning foreligger (Nytt Kommunalt pasient og omsorgsregister).

Den nye innsendingsløsningen legger opp til at IPLOS data sendes kryptert over helsenettet via IPIS sendemodul. Tilbakemelding sendes ikke rekommandert på CD fra SSB, men vil være nedlastbar fra eget område hos SSB- til sikker sone i kommunen.

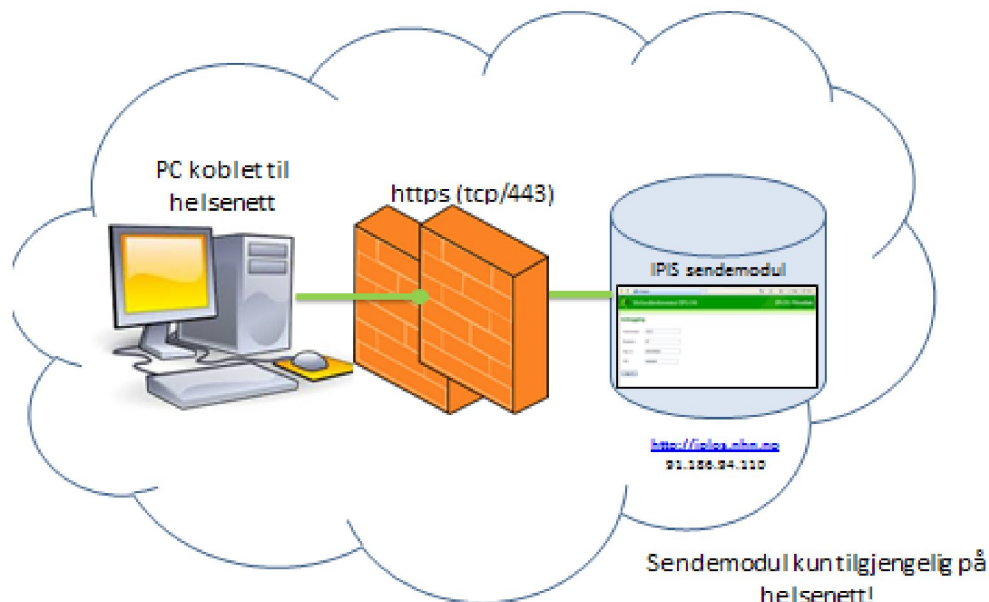

Før vi kan ta den nye innsendings- /tilbakemeldingsmåten i bruk, må noen viktige oppgaver utføres av IT-drift- les nøye de neste avsnittene i denne veilederen.

2. FORBEREDELSE: KOMMUNENS IT/DRIFT AVDELING

2.1. Før innsending av IPLOS data over helsenett (test)

Åpne for ny innsendingsadresse i brannmur

Figur 2-1: IT åpner brannmur for IPIS i helsenettet

- Følgende lenke skal benyttes for å få tilgang til innsendingmodul IPIS (som kun er tilgjengelig i helsenettet): <https://iplos.nhn.no/SendemodulTEST>
- Adresse: 91.186.94.110. Denne nås KUN via helsenettet
- Det er viktig også å sjekke at iplos.nhn.no kan resolves, det vil si DNS (Domain Name Service) oversetter fra navn til IP-adresse
- C:\>nslookup iplos.nhn.no
- Navn: iplos.nhn.no
- Det må åpnes i brannmur for: https (tcp/443) mot denne adressen.

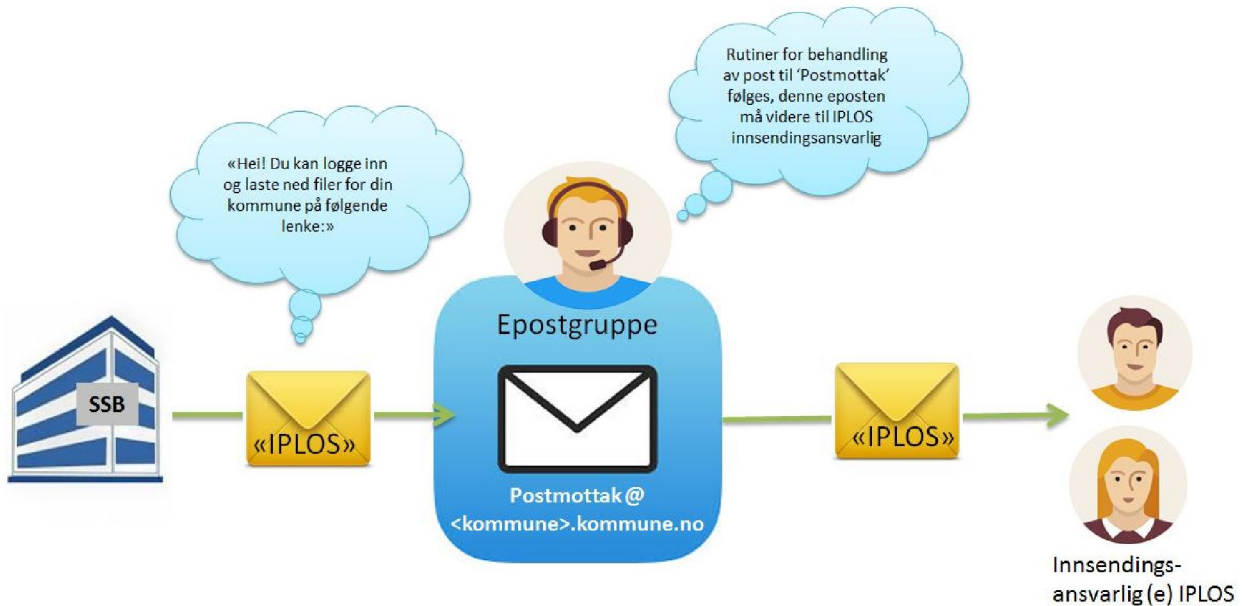
2.2. Før tilbakemelding av IPLOS data (i test)

a) Epost til postmottak i kommunen:

Den eksisterende epostgruppen **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no** skal i utgangspunktet benyttes for tilbakemelding fra SSB. Denne adressen skal være opprettet i alle kommuner, og rutiner for videre behandling av innkomne eposter skal være på plass.

SSB lager en feilliste og et par tabeller fra test-innsendingen. Alle tall er fjernet i testversjonen. Disse test-filene gjøres tilgjengelige for kommunen for nedlasting.

Tilbakemelding fra SSB:
Epost sendes kommunens postmottak som behandler på ordinær måte
(videresender, oppretter sak)

* Post som inneholder personsensitivt innhold blir enten registrert i egne fagsystemer for dette eller registrert i sak-/arkivsystemet med lovhjemlet skjerming av opplysninger som er unntatt offentligheten

Figur 2-2: Melding fra SSB via postmottak i kommunen til IPLOS-innsendingsansvarlige

SSB vil sende lenke med informasjon om brukernavn/passord for å hente tilbakemeldingsfil til denne epostadressen

- Sjekk at IPLOS kontaktperson/innsendingsansvarlig er kjent for saksbehandler som håndterer postmottak@kommune

b) Program for å dekryptere filer fra SSB

- IPLOS innsendingsansvarlig må ha tilgang til programvare for å pakke ut AES krypterte zip filer. Filen kan dekrypteres og pakkes ut med mange standard programmer, for eksempel **7Zip** for Windows, som kan lastes ned kostnadsfritt fra <http://www.7-zip.org/>. **WinZip** versjon 9.0 eller nyere vil også fungere.

3. TEST INNSENDING UKE 42:

3.1. Innsending av IPLOS fil fra innsendingsansvarlig

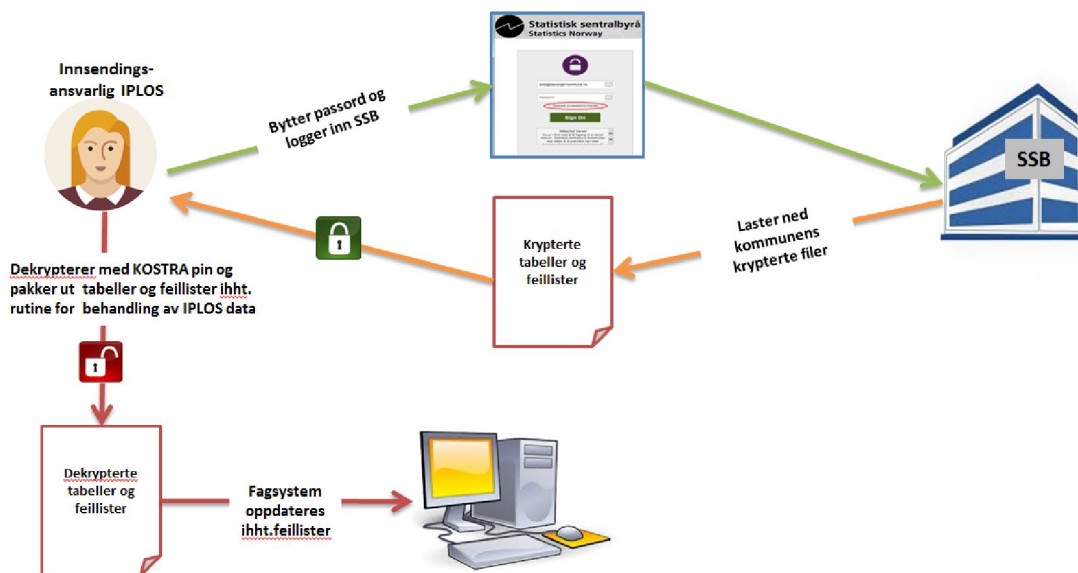
- Uttrekk, kryptering og evt. splitting av filer gjøres på vanlig måte – se ordinær innsendingsveileder. 2015-data skal benyttes.
- For testinnsending høsten 2016 benyttes <https://iplos.nhn.no/sendemodulTEST>

4. TEST TILBAKEMELDING UKE 43:

4.1. Brukernavn pålogging hos SSB

Etter at Postmottak i kommunen har videresendt epost fra SSB til IPLOS innsendingsansvarlig (se figur 2.) kan vedkommende logge på hos SSB og laste ned krypterte filer.

IPLOS innsendingsansvarlig laster ned filer fra kommunens eget område hos SSB

Figur 4-1: Pålogging og nedlasting av krypterte filer

- Kommunens standard brukernavn hos SSB for nedlasting av tilbakemeldinger fra IPLOS, er kommunens adresse for postmottak, for eksempel: **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no**, hvor <kommune-domene> er domenenavnet kommunen vanligvis sender epost fra.
- Det sendes en epost fra Statistisk sentralbyrå til **postmottak @<kommune-domene>.kommune.no** med lenke til nedlastingsportalen og info om hvordan sette et selvvalgt passord.

4.2. Sette passord før første gangs pålogging

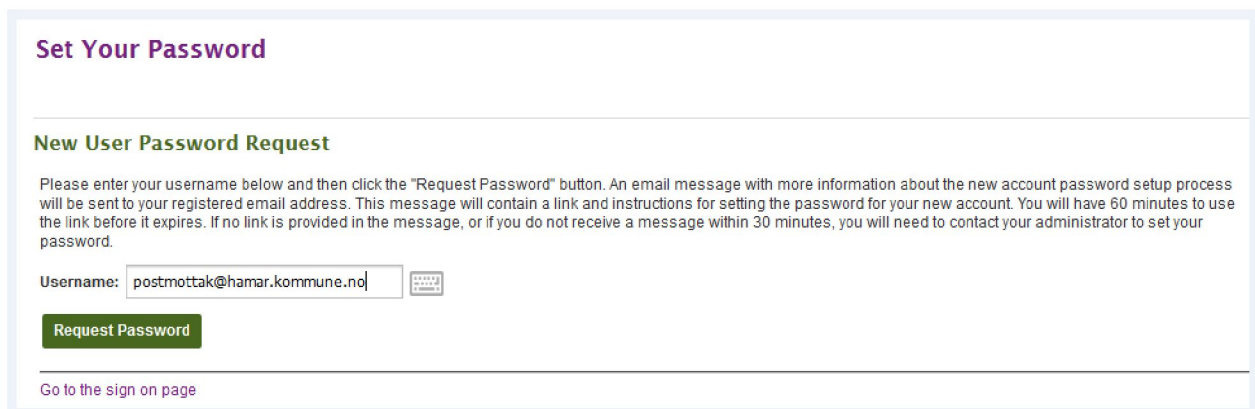

Epost med brukernavn og lenke til å sette selvvalgt passord ser omtrent slik ut:

Figur 4-2: E-post om ny bruker på nedlastingsløsning for IPLOS-tilbakemelding

Ved å følge lenken mottatt i epost om ny bruker, får en tilgang til skjermbildet "New User Password Request". Tast inn brukernavnet til kommunen, for eksempel **postmottak@hamar.kommune.no**, og klikk "Request password"-knappen.

Figur 4-3: Skjermbilde for å angi hvilket brukernavn som du har mottatt, og trenger passord til

Du vil nå få en e-post, som under:

Figur 4-4: E-post med lenke til å velge passord til nedlastingsløsningen IPLOS-tilbakemelding

Følg anvisningen.

Følg passord reglene på minst 6 tegn, minst en bokstav og ett tall. (må ikke inneholde eller ligne på brukernavnet)

Individbasert Pleie og omsorgsstatistikk

Nedlasting av kryptert feilliste og kontrolltabeller

You are required to change your password now.

My Account (SSB Iplos Test)

Change Password...

Requirements:

- Must be at least 6 characters.
- Must not contain or resemble Username.
- Must contain at least one letter and one number.

Enter your **New Password**:

Enter your **New Password Again**:

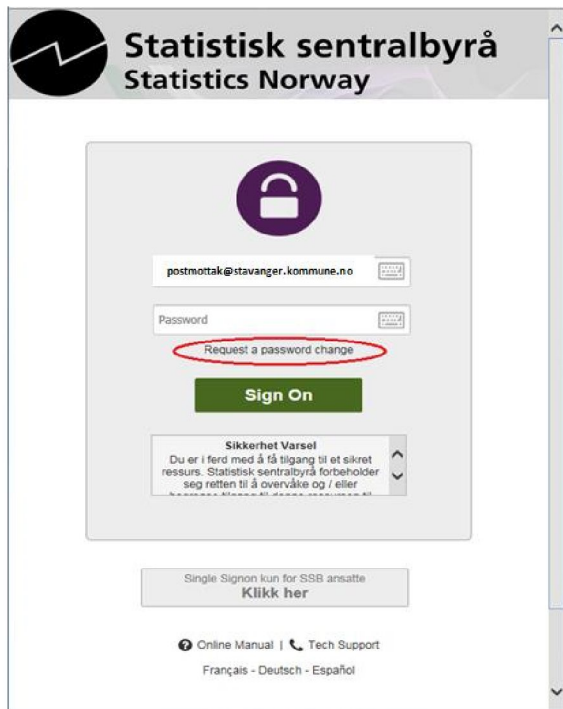
Now press the "Change Password" button:

Figur 4-5: Skjerm bilde for valg av passord

Hvis e-posten har gått ut på tid, gå til <https://filsluse.ssb.no> og følg anvisningene under glemt passord (neste avsnitt)

4.3. Glemt passord ved senere pålogging

Har du glemt passord, kan du be om passordskifte på påloggingssiden: <https://filsluse.ssb.no>

- Klikk "Request a password change" som markert i bildet til venstre

- Du får nå opp skjermbildet for forespørsel om passordbytte, "Password Change Request":

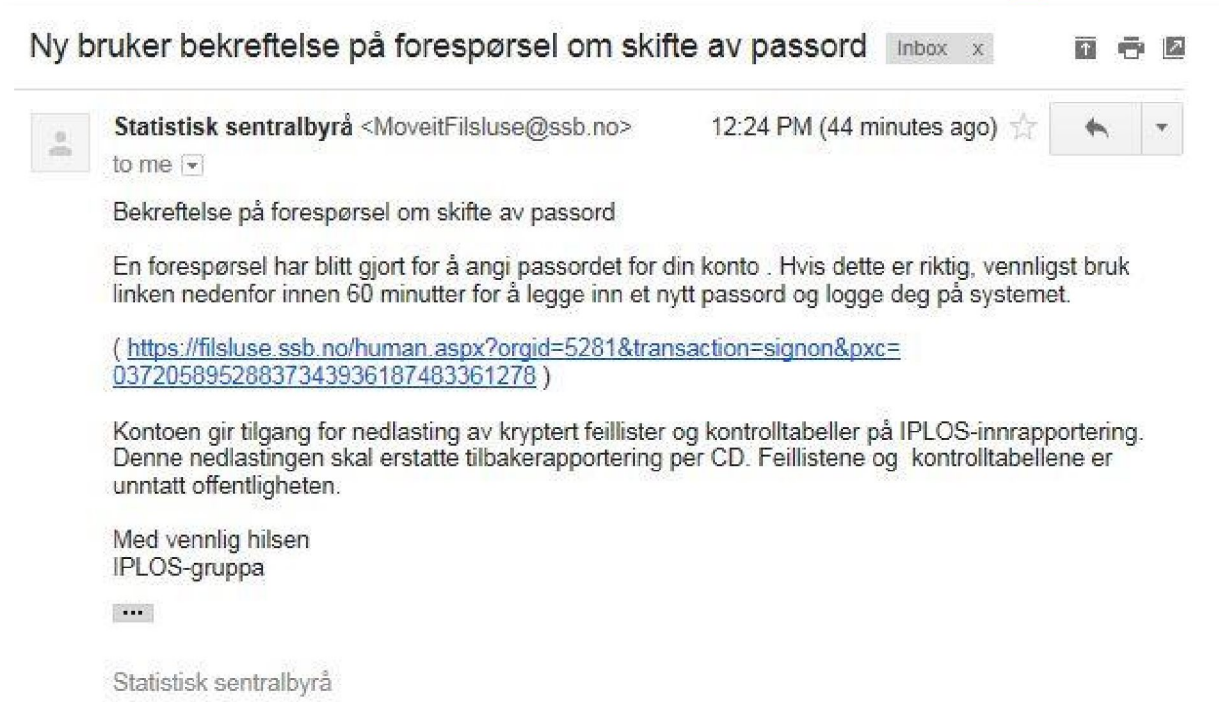
Figur 4-6: Innloggingside med mulighet for å be om å skifte passord

- Tast inn brukernavnet: **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no.**
- Klikk **Request Password Change.**

- En epost vil bli sendt til Postmottak
- Eposten inneholder en lenke som du åpner, enten ved å klikke på eller ved å kopiere den over til adressefeltet i en nettleser.
  - Du har nå et par minutter på deg til å følge instruksjonene for å sette et selvvalgt passord.
  - Hvis mottatt epost ikke inneholder en slik lenke, eller du ikke mottar en epost i løpet av 15 minutter, ta kontakt med iplos@ssb.no

Figur 4-7: Skjermbilde for å angi hvilket brukernavn du vil bytte passord for

Figur 4-8: E-post til ny bruker, bekreftelse på forespørsel om skifte av passord

 Individbasert Pleie og omsorgsstatistikk
Nedlasting av kryptert feilliste og kontrolltabeller

My Account (SSB Iplos TEST)

Change Password...

Requirements:

- Must be at least 6 characters.
- Must not contain or resemble Username.
- Must contain at least one letter and one number.

Enter your **New Password**:

Enter your **New Password Again**:

Now press the "Change Password" button:

Ved å følge lenken i e-posten skal du få opp bilde hvor du lager nytt passord.

Figur 4-9: Skjermbilde for å velge passord

4.4. Varsel om nye filer for nedlasting

Når det er nye filer klare for nedlasting, sendes det et epost-varsel til epostadressen til kommunens postmottak.

I eksempelet med brukeren **postmottak@hamar.kommune.no**, vil epostvarselet sendes til den adressen. Innholdet i epost-varselet ser i dag slik ut

1 New File Available

</Home/Ekstern/iplos/postmottak@hamar.kommune.no/frassb>

File Name: 040300_iplos_test.zip

Date and Time: 20.10.2016 18:31:29

Size: 24,544

Uploaded By: frassb

Tracking ID: 330435303

Link: <https://filsluse.ssb.no/human.aspx?OrgID=5281&Arg12=fileview&Arg06=330483371&Arg07=330435303&username=postmottak%40hamar.kommune.no>

Integrity Verified: YES

Regards,
Statistisk sentralbyrå

Figur 4-10: E-post med varsel om ny fil for nedlasting

4.5. Nedlasting av filer

Når du er logget inn får du tilgang til din kommunes filer, hvis de er lagt utfor nedlasting.

Signed onto Statistisk sentralbyrå as IPLOS-Tilbakemelding Hamar kommune (postmottak@hamar.kommune.no) [Sign Out](#)

Home
Logs
All time and date stamps displayed on this site are GMT +2, except time and date stamps recorded during standard time (GMT +1).
Powered by MOVEIT

IPLOS
Individbasert Pleie og omsorgsstatistikk
Nedlasting av kryptert feilliste og kontrolltabeller

Velkommen til Statistisk sentralbyrå! Vennligst se dette området for viktige meldinger.

Folders

/ Home/ Ekstern/ iplos/ postmottak@hamar.kommune.no/

Go To Folder...

Name	Created	Size/Contents	Creator	Download	Check
Parent Folder					
040300_iplos_test.zip	20.10.2016 18:31:29	24 KB	frassb		☒

Figur 4-11: Kommunens område for nedlasting

- Klikk på **nedlastingstegnet** ytterst til høyre for filen
- Velg **lagre** ved spørsmål om å åpne eller lagre filen.
- Sørg for at filen ligger i sikker sone før du åpner filen ved hjelp av 7zip, WinZip eller et annet utpakkingsprogram som støtter dekryptering av filer kryptert ved AES-256.

4.6. Utpakking/dekryptering

- Sørg for at filen ligger i sikker sone før utpakking/dekryptering. Filen er i zip-format, kryptert ved AES-256.
- Filen kan dekrypteres og pakkes ut med mange standard programmer, for eksempel **7Zip** for Windows, som kan lastes ned kostnadsfritt fra <http://www.7-zip.org/>.
WinZip versjon 9.0 eller nyere kan også benyttes.
- Tilbakemeldingsfilen er kryptert ved AES-256. Alle **testfilene** er kryptert ved en og samme PIN-kode/**krypteringsnøkkel, '123456'**.
- Tilbakemeldingsfilene ved ordinær innsending vil være kryptert med unike nøkler per kommune.

Hvis problemer med utpakking/dekryptering, kontakt kommunens IKT.

4.7. Videre behandling av nedlastede filer

Dette er en test på at innsending over helsenett og nedlasting av filer fra SSB fungerer. Der er derfor kun nødvendig å sjekke at filene kan pakkes ut og leses. Tallene er fjernet fra tilbakemeldingsfilene ettersom dette er en teknisk test. Har du kommet så langt, er testen vellykket. Videre bearbeiding av innholdet er derfor ikke nødvendig.